

حواشی سخن نسنجیده خانم نویسنده فیلمنامه

30 بهمن 1400

در آخرین روز چهلمین جشنواره فیلم فجر و در نشست خبری فیلم «نمور» نوشین معراجی، نویسنده فیلمنامه اثر مذکور در اظهاراتی عجیب سخنانی موهن بر زبان جاری کرد که فیلم این نشست به سرعت کوتاهی در فضای مجای دست به دست شد و واکنش‌های افشار مختلف را در پی داشت.

متعاقب اظهارات موهن نویسنده فیلم «نمور» واکنش عمومی علیه سخنانی که برخلاف حرمت روابط نامشروع و رد حرام‌زادگی در روابط نامشروع زده بود، در همین ارتباط در بخش «فارس من» خبرگزاری فارس، کاربران، پویشی با موضوع «برخورد قاطع با ترویج بی‌دینی توسط برخی سلبریتی‌ها» ثبت کرده‌اند که در کمتر از ۳ روز بیش از ۲۲ هزار امضا گرفته و همچنان در حال افزایش است.

به فاصله اندکی از این رخداد، فیلم این اظهارات در فضای مجازی بازنشر و با اعتراض کاربران شبکه‌های اجتماعی مواجه شد. و اما ماجرا از این قرار بود که در نشست خبری فیلم سینمایی «نمور» که در در واپسین روز چهلمین جشنواره فیلم فجر برگزار شد، یکی از خبرنگاران حاضر در نشست از نوشین معراجی نویسنده فیلم «نمور» پرسید: باتوجه به حلال‌زاده نبودن یکی از شخصیت‌های فیلم، چرا این اثر به مقام مادر تقدیم شده است؟ و معراجی در پاسخ گفت:

«وقتی دو نفر همدیگر را دوست دارند، عشقی که بین‌شان وجود داشته، آن قدر حرمت دارد که به‌نظر من بچهای که از آن‌ها به دنیا می‌آید حلال‌زاده است!»

لازم به ذکر است که این پرسش در حالی به این شیوه مطرح شد که قصه فیلم «نمور» هیچ ردی از حرام زاده بودن را در خود نداشت. اما پاسخ خانم نویسنده تعجب برانگیز بود.

ورود نویسنده فیلم نمور به موضوعی که در آن هیچ تخصصی ندارد باعث بروز این حاشیه‌ها شده است. امروزه فیلمسازان در بخش‌های مختلف (بسته به موضوعات فیلم) مشاوران بسیاری را به کمک می‌گیرند تا موجب حواشی و جنجال‌های فرهنگی، اجتماعی نشوند. اما این نویسنده نه تنها مشاور دینی و مذهبی را کنار خود نداشته است بل با ساده‌انگاری تمام به موضوعی ورود کرده است که در جامعه اسلامی قبح‌شکنی نامیده می‌شود و نماد روشنی از اباحه‌گری و به نوعی حرکت در مسیر دشمنان انقلاب برای استحاله فرهنگی است. منظور از استحاله فرهنگی؛ تلاش دشمنان یک ملت برای گرفتن اعتقادات و ارزش‌های مردم آن جامعه است.

بی‌شک می‌توان استحاله فرهنگی و اباحه‌گری را بهترین تعریف برای چنین اقدامی برشمرد بدین معنا که فرد به تعالیم دینی و پای‌بندی به ارزش‌های دینی بی‌تفاوت می‌شود و مسیرهای تغییر در آن را پیش می‌کشد. این پدیده در حوزه فردی موجب می‌شود تا آدمی وظایفی را که در برابر خود و خداوند دارد، ادا نکند و حرام را مباح شمارد و راه بی‌قیدی در پیش گیرد. زیان‌های اباحه‌گری در حوزه اجتماعی نمودی بیش‌تر دارد و شخص با مباح شمردن نیاید‌های اجتماعی دست به هر کاری که پسند دل است، می‌آید و

هنجارهای زندگی جمعی را نادیده می‌انگارد، همچنانی که این خانم نویسنده در سخنان اخیر خود ارتباط بدون پیوند شرعی ازدواج را حلال عنوان کرده است.

جشنواره فیلم فجر امسال پس از چند دهه در ابتدای دولت انقلابی برگزار گردید و آشکارا تلاش بسیاری در مسیر اصلاح برخی از فیلم‌ها صورت گرفت. چرا که عموم فیلم‌های حاضر در این دوره محصول دولت قبل بوده‌اند. با این همه به نسبت دوره‌های پیشین تلاش شده بود که قطار جشنواره به ریل انقلاب اسلامی برگردد و این رویکرد چه در فضای محیطی جشنواره و چه در انتخاب آثار و برگزاری جشنواره و نشست‌های تخصصی و ... کاملاً مشهود بود.

فیلم‌نمور جزو ضعیف‌ترین فیلم‌های جشنواره چهلیم بود فیلمی با ساختاری قابل پیشبینی، به حدی که تماشاچیان فیلم در دقایقی از اکران با سرو صدای خود به بازی ضعیف برخی از بازیگران واکنش منفی نشان داده و حتی در اعتراض به سطح پایین فیلم سالن را ترک کردند.

به نظر می‌رسد پاسخ نویسنده فیلم‌نمور می‌تواند برای فرار از نقدهای حرفه‌ای و جدی بوده باشد. ایشان به شیوه جنجال‌آفرین برخی از سلبریتی‌ها نه تنها حرام زاده بودن و رابطه نامشروع را در فیلم رد نکرد بل به زبانی ساده انگارانه بر طبل اباحه‌گری و ابتذال کوبید.

به دنبال وایرال شدن ویدیوی سخنان موهن این فیلمنامه‌نویس در فضای مجای که چهلیمین جشنواره فیلم فجر را نیز تحت الشعاع خود قرار داد، با واکنش‌های اقشار مختلف در سطح گسترده‌ای مواجه بودیم.

ائمه جمعه اغلب شهرهای کشور امروز در واکنش به مساله مذکور واکنش نشان داده و آن را مغایر با شئونات اسلامی قلمداد کردند.

با وجود اینکه نوشین معراجی، نویسنده فیلمنامه «نمور» در یادداشتی عذرخواهی کرده و تاکید کرده که سخنانش در ویدیو تقطیع شده و منظورش به درستی بیان نشده، اما داود بیدل کارگردان این فیلم بدون تایید متن مشروح سخنان و منظور معراجی و عذرخواهی وی، در یادداشتی تاکید کرد: این نظر، نظر شخصی نویسنده فیلم بوده و هیچ ارتباطی با «نمور» ندارد. وی تصریح کرده است که روی موازین دینی و موارد شرعی و اخلاقی حساسیت دارد و خط قرمزها را رد نمی‌کند اما همواره نسبت به شناساندن خطرات نوظهور و ضدفرهنگی تلاش خواهد کرد.

ستاد برگزاری چهلیمین جشنواره فیلم فجر نیز با صدور اطلاعیه‌ای اعلام کرد: «ویدیوی سخنان نویسنده یکی از فیلم‌های سینمایی حاضر در نشست خبری جشنواره، به‌طور قطع، نوعی اظهارنظر شخصی است و ارتباطی به سازمان جشنواره ندارد. اظهارات این نویسنده و سخنان هنجارشکنانه وی که البته با تکذیب و عذرخواهی وی نیز همراه شده است ربطی به رویکرد و نگاه سازمان جشنواره فجر ندارد و این‌گونه اظهارات مغایر با شرع مقدس از سوی ستاد جشنواره به شدت تقبیح و محکوم می‌گردد.

ستاد چهلیمین جشنواره فیلم فجر از اساس این‌گونه اظهارنظرهای مبتنی بر اباحه‌گری را محکوم می‌داند و معتقد است سینمای ایران باید پاک و مطهر از هر حرکت، سخن و رفتار غیر شرعی باشد».

با دقت در واکنش‌ها و نوشته‌های کارگردان و نیز ستاد جشنواره فجر، مشخص می‌شود که عذرخواهی و بحث تقطیع یا ادیت و سوء تعبیر معراجی، از سوی ایشان تایید نشده، و تنها خود و فیلم و جشنواره را مبرای از سخنان نسنجیده وی دانسته‌اند کما اینکه حقیقت ماجرا هم همین بوده و جشنواره چهلم فیلم فجر تا واپسین روز برگزاری در صحت و سلامت کامل و بدون موردی ناهنجار، به کار خود ادامه داده و حتی فیلم مذکور نیز مشکلی محتوایی نداشته و مضامینی از حرمت و خانواده در آن به تصویر کشیده شده است.

در آخر اینکه با توجه به معضل پیش آمده می‌توان به این نکته اذعان داشت که اولاً هر سخن نسنجیده‌ای آن هم در مجامع و اماکن عمومی، چه تبعاتی در پی خواهد داشت و این مساله همانطور که ائمه محترم جمعه به حساسیت آن اشاره کردند و احساسات را جریحه‌دار کرد، باید به صورت جدی پیگیری شود که رویه‌ای برای اهانت‌های بعدی و عرایض نسنجیده نشود که هر کس بخواهد بدون در نظر گرفتن موازین شرعی و اخلاقی و با هتک حرمت به تمام هرآنچه که در جامعه ارزش بوده و خواهد بود، احساسات جمعی را خدشه‌دار کند. مادامیکه جامعه ما برای رسیدن به حرمت و امنیت اخلاقی خود تا بدینجا خون دلها خورده است.